

РЕШЕНИЕ

№ 1452

гр. Варна, 09.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Невин Р. Шакирова

Членове: Николай Св. Стоянов
мл.с. Виляна Н. Михалева

при участието на секретаря Г. Г. Славова
като разгледа докладваното от Николай Св. Стоянов Въззивно гражданско дело № 20233100501798 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258 от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на М. С. Н., ЕГН *****, срещу Решение №202/20.07.2023г. по гр.д. №1277/2022г. на ПрРС, с което е **отхвърлен** искът на М. С. Н., ЕГН *****, с правно основание чл.132, ал.1, т.2 от СК, за **лишаване** на ответника Х. Г. Н., ЕГН *****, **от родителски права** по отношение на **детето** Ст. Х.в Н., ЕГН*****.

Във въззивната жалба се твърди, че решението е неправилно поради допуснати нарушения на процесуалните правила при обсъждане на приетите доказателства, поради неточно тълкуване и приложение на материалния закон и е необосновано. ПрРС се е мотивирал само с един документ (справка от ДСИ при ПрРС), без да обсъди другите писмени и гласни доказателства. Не е взел предвид доказаната трайна дезинтересираност на бащата от детето до степен на прекъсване на връзката между тях, изцяло по инициатива на бащата, и колко негативно това се отразява на момчето. Така първоинстанционният съд не се е съобразил с интересите на детето при постановяване на решението. Освен това заплащането на издръжка след образуване на изпълнително дело и при възможността за принудителното ѝ събиране не съставлява реален финансов принос на бащата при отглеждането на детето. Твърди се, че са доказани в случая предпоставките на предявения иск, поради

се което моли за отмяна на обжалваното решение и за уважаване на иска. В о.с.з. поддържа оплакванията си и искането си до съда.

В срока по чл.263, ал. 1 от ГПК въззиваемата страна депозира отговор, с който оспорва жалбата. Счита решението на ПрРС за правилно и обосновано, за което излага съображения. Поддържа, че лишаването от родителски права е крайна мярка и нуждата от нея не е доказана в случая. Бащата плаща издръжка, но в момента няма възможност да поддържа с контакт със сина си, което не е основание да бъде лишен от права. Моли за потвърждаване на решението, а в о.с.з. поддържа позицията си.

Контролиращата страна ДСП – Провадия не изразява мнение по жалбата пред въззивния съд.

Контролиращата страна – ВОП изразява становище за неоснователност на жалбата и моли за потвърждаване на първоинстанционното решение.

При извършената служебна проверка по чл.269 от ГПК настоящият съдебен състав на въззивния съд намира, че обжалваното съдебно решение е валидно и допустимо. По останалите въпроси съдът взе предвид следното:

Производството пред ПрРС е образувано по предявен от М. С. Н., ЕГН*****, иск с правно основание чл.132, ал.1, т.2 от СК, за **лишаване** на отв. Х. Г. Н., ЕГН *****, **от родителски права** по отношение на **детето** Ст. Х.в Н., ЕГН*****.

Ищцата твърди, че с ответника бивши съпрузи, бракът между които е бил прекратен с развод с Решение №143/04.06.2019г. на ПрРС. С това решение са били предоставени на майката родителските права върху роденото през брака дете Ст. Н., на бащата е бил определен режим на лични контакти и е бил осъден последният за издръжка в размер на 200лв. месечно.

Твърди на следващо място, че още преди развода съпрузите са били във фактическа раздяла, настъпила след като ответникът напуснал по негова воля семейното жилище и преустановил контактите със съпругата си и с децата си, в т.ч. с детето Ст.. От този момент ответникът напълно се дезинтересирал от детето си, не полагал никакви грижи за него, не участвал във възпитанието му, не контактувал с него, не се интересувал от него. Заедно с това ответникът не изпълнявал редовно задължението си за издръжка, като за значителен период преустановил и напълно плащанията на издръжка.

От друга се твърди, че от раждането детето живее с майка си в жилище с подходящи битови условия и в семейна среда, в която се задоволяват всичките негови потребности.

По тези причини и тъй като пълното отсъствие на другия родител от живота на детето се отразява неблагоприятно на последното, се моли за

лишаване на ответника от родителски права.

В о.с.з. твърденията и искането до съда се поддържат.

В срока по чл.131 от ГПК ответникът, чрез назначения му от съда особен представител, депозира писмен отговор, в който без да оспорва родствените връзки на родителите с детето и соченото от ищцата съдебно решение, счита иска по чл.132 от СК за неоснователен. Счита лишаването от родителски права за крайна мярка, само при изключителни обстоятелства, които не са доказани в случая. Обективните пречки на ответника да гледа и издържа детето си не са основание за лишаване от родителски права. Моли за отхвърляне на иска, а в о.с.з. поддържа позицията си.

Контролиращата страна ДСП – Провадия не изразява становище по иска, но в о.с.з. чрез социален работник потвърждава неоткриването на ответника на известните за него адреси и липсата на официална информация за неговите местоживееене и трудова ангажираност.

Контролиращата страна – РП-Провадия счита иска за недоказан предвид данните за частично плащана издръжка от ответника.

След съвкупна преценка на доказателствата по делото и становищата на страните, съдът приема за установено следното от **фактическа страна**:

Няма спор и е видно от представеното удостоверение за раждане, че детето Ст. Х.в Н. е родено на 20.02.2012г. и негови родители са страните по делото М. С. Н. и Х. Г. Н..

Видно е от другото прието удостоверение за раждане, че страните са родители и на още едно дете Г., но навършило пълнолетие на 29.07.2022г.

Няма спор и е видно от представения препис от съдебно решение, че с Решение №143/04.06.2019г. на ПрРС бракът между М. Н. и Х. Н. е бил прекратен с развод, като са били предоставени на майката родителските права върху децата Г. и Ст., на бащата е бил определен режим на лични контакти и е бил осъден последният за издръжка в размер на 200лв. месечно за всяко дете.

Приети по делото са допълнителни споразумение към трудовия договор на майката, НА за собственост на жище и други данни за имуществения статус на ищцата, които не са пряко относими към предмета на делото.

Видно от справките от НАП за трудовите договори и официалните доходи на ответника, последното ТПО на ответника е било прекратено през 2020г. и от този момент той няма регистрирани доходи.

Видно от справка от ПрРС между М. Н. и Х. Н. няма водени производства по ЗЗДН.

От справките за съдимост на страните се изяснява, че М. Н. не е осъждана, а отв. Х. Н. е бил осъден през 2018г. за управление на МПС с алкохол в кръвта над 1.2 на хиляда, за което е бил наказан с отнемане на

СУМПС за 9 месеца и с лишаване от свобода за 5 месеца, отложено за три години изпитателен срок.

Видно от материалите по делото на РС ответникът не е бил намерен на никой от официално регистрираните му адреси, което е наложило назначаване на особен представител на осн. чл.47, ал.6 от ГПК.

От представения социален доклад на ДСП се потвърждава, че Ст. се отглежда при и от майка му и нейни близки в подходяща среда и при добри за него условия. Няма данни за ответника поради неоткриването му на никой от известните за него адреси. В о.с.з. (л.85 от делото на РС) социалният работник потвърждава неоткриването на ответника на известните за него адреси и липсата на информация за неговите местоживее и трудова ангажираност.

От приетото удостоверение от СИС при ПрРС с приложенията към него (л.104-116 от делото на ПрРС) се установява, че от образуване на изп. дело с №126/2020г. по описа на СИС до началото на 2022г.,т.е. повече от една година, длъжникът и ответник по делото не е погасявал регулярно задължението си за издръжка на децата Г. (пълнолетен към 2023г.) и Ст.. Но за периода м.01.2022г. – 30.05.2023г. са били направени доброволни плащания по изп. дело в размер на общо 4955лв. с вносител Х. Н..

От приетите пред ВОС извлечение от банкова сметка на М. Н. и удостоверение от 10.11.2023г. по изп. дело №126/2020г. на СИС при ПрРС се установява, че от 28.04.2023г. отв. Х. Н. е преустановил напълно плащанията на издръжка в полза на детето Ст. чрез майка му М. Н. (другото дете Г. е пълнолетно от 29.07.2022г. и задължението за издръжката му е отпаднала по силата на закона).

Показанията на св. Д. Р. съдът цени по реда на чл.172 от ГПК, но и като непосредствени. От тях се установява, че М. Н. се е развела със съпруга си Х. Н. през 2019г. поради постоянния алкохолизъм на Н. и дезинтересирането му от семейството. От развода и досега всички грижи за синовете Г. и Ст. са били поети от майката и от близките ѝ. От 2019г. Х. Н. е преустановил всякакви контакти с децата си и по-конкретно със Ст., с когото се е виждал само един път за пет години и то отдавна. Бащата и момчето не поддържат отношения дори и по телефона. М. и Ст. не знаят къде се намира Х., не знаят как да го открият при нужда, не знаят дори и актуалния му телефонен номер. От развода бащата не плаща или плаща рядко издръжка за Ст., като само през 2022г. е плащал по-редовно такава. По впечатлението на свидетелката племенникът ѝ Ст. вече е приел липсата на фигурата „баща“ в живота му, а Х. Н. вече не познава дори ежедневните потребности на сина му.

Показанията на св. Т.Т. съдът цени като обективни и като кореспондиращи с показанията на другия свидетел. От същите се изяснява, че от развода на М. Н. и Х. Н. през 2019г. последният изобщо не контактува със Ст.. За тези около пет години бащата се е виждал само 1-2 пъти с децата си и то отдавна. Бащата и момчето не поддържат отношения дори и по телефона. М. и Ст. не знаят къде се намира Х., не знаят и как да го открият при нужда. Ст. също вече не търси баща си.

При непосредственото изслушване от съда по реда на чл.15, ал.1 ГПК детето Ст. разказва, че живее с майка си и баба си и дядо си по майчина линия и се чувства добре с тях. Ст. не е общувал с баща си от развода на родителите през 2019г. Чули са се по телефона веднъж, преди две години, и то за рождения ден на братя на Ст.. Момчето не се е виждало или чувало с баща си оттогава. Не знае къде е.

Въз основа на изложената фактическа обстановка и приложимата към нея нормативна регламентация, съдът достигна до следните **правни изводи**:

Предпоставките на иска по чл.132, ал.1, т.2 от СК се свързват с пълното и главно доказване от ищеца, че ответникът трайно се е дезинтересирал, не полага грижи, не се интересува и не плаща издръжка за детето си. В тежест на ответника е да обори тези твърдения като докаже своята изправност относно задълженията си за лични и парични грижи за детето или докаже сочените от него обективни причини, които са затруднили или направили невъзможно това.

Родителската правосубетност и функция изискват цялостно поведение на родителя, насочено към поддържане, съхраняване и развиване на личностното, физическото, умственото, нравственото, социалното и емоционалното изграждане на детето, а също и към обезпечаване на имуществената му сфера в негов интерес (чл.125 СК и чл.130 СК). Във връзка с това родителят дължи постоянен и цялостен надзор над детето, упражняването на който предполага съвместно живеене с него, освен ако важни причини не налагат друго, като при осъществяване на контрола са изключени всякакви насилствени или уронващи достойнството на детето методи (чл.125 и чл.126 СК). Дължимата грижа от своя страна съставлява съвкупността от действията на родителя за обезпечване на благосъстоянието на детето във всички аспекти, която се проявява в активност, настоятелност, ангажираност и приоритизиране потребностите на детето над личните на родителя, както и в утвърждаване или поне запазване емоционална връзка родител-дете. Ето защо осъществяването на родителската функция по правило се съизмерява с посочения поведенчески комплекс, а не с престиране на парични средства. Трансформирането на задължението в парично настъпва единствено при непосредствено упражняване на родителските права от единия родител (по общо съгласие, по обективни причини или по съдебен акт) и касае периодите, при които е невъзможно престирането в натура. В тези случаи чрез регулярното плащане на издръжка се цели да се компенсират поне донякъде родителската липса и да се осигури задоволяване поне на материалните нужди на детето в неговото ежедневие. За времето на лични контакти с детето от нетитулярна на родителските права се изисква отново дължимата лична грижа (във възможната, времево и обстоятелствено, степен). Затова и кумулативното трайно неполагане на лични грижи при отглеждане на детето и нерегулярното плащане на издръжка в пари сочи на дезинтересиране и на пренебрегване на родителските задължения. Родителят,

който не упражнява родителските права, но който освен това не се възползва от предоставения му режим за лични контакти без основателна причина, не проявява интерес към здравето, към потребностите на детето и към физическото му и емоционално развитие и същевременно не дава регулярно средства за издръжката му, не изпълнява своя родителски дълг по смисъла на СК. Като санкция срещу драстичното и системно отклонение от тези нормативни задължения са предвидени правилата на чл.131 и чл.132 от СК за органичаване и лишаване от родителски права. Преценката е винаги конкретна за всеки случай, при съблюдаване на водещия принцип за осигуряване от съда на засилена защита на интересите на детето.

В настоящия случай се установи, от съвкупния анализ на писмените и гласните доказателства, че след развода през 2019г. и досега всички грижи за детето Ст. са били поети от майката и от нейните близки и като резултат момчето се чувства, отглежда и развива добре. Относно бащата се изясни, че от 2019г. Х. Н. е преустановил всякакви контакти със Ст., с него се е виждал само един път за четири години и половина и то отдавна; бащата не търси сина си и по телефона (последният разговор е бил преди цели две години и то заради рождения ден на другото дете – така обясненията на самия Ст. пред съда); двамата не поддържат никакви контакти; Ст. и майка му не знаят къде се намира Х., не знаят как да го открият при нужда, не знаят дори и актуалния му телефонен номер; Ст. вече е приел липсата на фигурата „баща“ в живота му и не го търси; а бащата вероятно не познава дори базисните потребности на момчето. При тези данни и липсата на каквито и да било твърдения в различен смисъл съдът приема за несъмнено установена по делото първата изискуема предпоставка на предявения иск.

Относно задължението за издръжка следва на първо място да се посочи в продължение на гореизложеното, че на база доказателствата по делото за период от почти четири години и половина ответникът нито веднъж не е провел и не се е възползвал от отредения му от съда режим на лични срещи със сина му (четири дни в месеца и 20 дни през лятото), съответно на което не е указал никаква лична подкрепа и не е предоставил никаква издръжка в натура. А това следва да се съобрази при преценката за „даване на издръжка“ по смисъла на чл.132, ал.1, т.2 от СК, но не е направено от първоинстанционния съд. Относно второто „подусловие“ – заплащането на паричното задължение за издръжка на първо място следва да се повтори, че с регулярното плащане на определената (от родителите или от съда) сума се цели да се компенсира поне донякъде родителската липса и да се осигури задоволяване поне на материалните нужди на детето в неговото ежедневие. Поради това преценката за „точно изпълнение“ на това задължение налага отчитане не само на размера (сумарния размер за голям период от време), но и на редовността на плащанията. От приобщеното пред ПрРС удостоверение от СИС при ПрРС с приложенията към него е видно за случая, че от образуване на изп. дело №126/2020г. до началото на 2022г., тоест повече от една година, длъжникът и ответник по делото не е погасявал регулярно задължението си за издръжка на децата, в това число и към Ст..

След това за периода м.01.2022г. – 30.05.2023г. са били направени доброволни плащания по изп. дело в размер на общо 4955лв. с вносител Х. Н.. Макар че последното е било извършено едва в хода на висящо производство по принудително изпълнение, все пак то би могло да индикира намерение към родителска реабилитация. За целта обаче следва да се съорбазират и цялостното изяснено по делото поведение на ответника, което не подкрепя тази индиция в случая. Нещо повече – от приетите пред ВОС извлечения от банкова сметка на ищцата и удостоверение от 10.11.2023г. по изп. дело №126/2020г. на СИС при ПрРС се установява, че считано след 28.04.2023г. ответникът отново е преустановил напълно плащанията на издръжка в полза на детето Ст. чрез майка му (другото дете Г. е пълнолетно от 29.07.2022г. и задължението за издръжката му е отпаднала по силата на закона). Последното от една страна означава, че към устните състезания пред ВОС е налице пълно неплащане на издръжка за период от почти осем месеца, което само по себе си може да бъде съставомерно по чл.132, ал.1, т.2 от СК, но от друга означава, че в контекста на целия разглеждан период от 2020г. до края на 2023г., плащанията за 2022г. и началото на 2023г. остават изолирани, както чисто финансово, така в контекста на цялостното родителско поведение на ответника, на база доказателствата по настоящото дело. Поради което и при липсата на конкретни твърдения относно обективни причини за неизправността на ответника настоящият състав намира за обосновано да се приеме, че последният не е изпълнявал точно и регулярно дори фискалното си задължение към сина си. С което е изяснена и втората от предоставките на предявения иск, противно на приетото от РС в конкретиката на случая.

Само като допълнение следва да се отчете и че въпреки положените от съда и от социалните служби усилия, ответникът не е открит на нито един от официално регистрираните или на известните по делото негови адреси, което макар косвено потвърждава неизвестността на местопребиваването, заетостта и общия социален статус на ответника, от значение и относно родителската му изправност и състоятелност, на фона на изяснените по делото обстоятелства.

Изложените данни водят до извода за трайно, постоянно и необосновано отклонение на родителя от задълженията му по чл.125 и сл. от СК спрямо неговото дете. Като резултат се наблюдава практически липсваща не само емоционална, но и личностна връзка между родител и дете. А абсолютното отсъствие на родителска обич и грижа дискредитират смисъла на родителската фигура в живота на ненавършилото пълнолетие лице. Затова и запазването на актуалното състояние не е в интерес на детето, защото всяко дете следва да живее в среда, осигуряваща му необходимия емоционален баланс и в която ще бъдат адекватно задоволявани неговите потребности, каквато среда ответникът с поведението си е отказал да му осигури. Ето защо същият следва да бъде лишен от правата си на родител.

Все пак следва да бъде отбелязано, че лишаването от родителски права наистина е крайна, но не е и безвъзвратна мярка. Съобразно чл.135 от СК доказаната промяна в горните обстоятелства е основание за изменение на

произнасянето, а отпадането им е основание дори за пълно възстановяване на родителските права. За което способства и задължителното определяне на режим на лични контакти (чл.134, ал.1, т.2 СК). Ето защо ответникът разполага със способности да реабилитира своята родителска състоятелност, ако наистина желае това и го демонстрира с реални действия.

Чл.134 СК предвижда при лишаване от родителски права, задължително произнасяне по личните контакти, а по издръжката – само ако няма присъдена такава или ако се претендира нейното увеличаване. В случая издръжка има присъдена, но няма искане за нейната промяна, поради което съдът не следва да определя нова такава.

По отношение на режима следва да се определи ограничен такъв с оглед абдикацията от родителска функция години наред, при отчитане на възрастта на детето, а именно два пъти месечно по три часа. При промяна на данните и режимът би могъл да бъде евентуално изменен.

В заключение по изложените съображения настоящият въззивен състав намира предявения иск за основателен и доказан, поради което същият следва да бъде уважен. Поради несъвпадане на правните изводи на въззивния съд с тези на първоинстанционния обжалваното решение следва да бъде отменено, като вместо него искът бъде уважен при съответно регулиране на последиците от него съобразно мотивираното.

По разноските: С оглед изхода по делото на ищеца следва да бъдат присъдени доказно сторените от него разноски пред РС, а именно 25.00лв. за държавна такса и 80.00лв. част депозит особен представител.

Разноски за производството пред ВОС не се следват поради липсата на искане за това пред въззивния съд.

На осн. чл.78, ал.6 от ГПК ответникът следва да заплати в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на ВОС, сумите от 320лв. – депозит за особен представител на ответника пред първа инстанция и 500лв. – депозит за особен представител на ответника пред въззивна инстанция.

Воден от горното съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение №202/20.07.2023г. по гр.д. №1277/2022г. на ПрРС, с което е **отхвърлен** искът на М. С. Н., ЕГН*****, за лишаване на отв. Х. Г. Н., ЕГН*****, от родителски права спрямо детето Ст. Х.в Н., ЕГН*****,

като вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ЛИШАВА бащата Х. Г. Н., ЕГН*****, **от родителски права** спрямо детето Ст. Х.в Н., ЕГН*****, на осн. чл.132, ал.1, т.2 от СК.

ОПРЕДЕЛЯ режим на лични контакти на детето Ст. Х.в Н.,

ЕГН*****, с бащата Х. Г. Н., ЕГН*****, а именно: всяка първа и трета събота от месеца, от 11.00 часа до 14.00 часа, на осн. чл.134 от СК.

ОСЪЖДА Х. Г. Н., ЕГН*****, **да заплати на** М. С. Н., ЕГН*****, сумата **105.00лв.** – разноски пред ВРС, на осн. чл.78, ал.1 от ГПК.

ОСЪЖДА Х. Г. Н., ЕГН*****, **да заплати** в полза на Бюджета на съдебната власт, по сметка на ВОС, сумата **320лв.** – депозит за особен представител на ответника пред първата инстанция и сумата **500лв.** – депозит за особен представител на ответника пред въззивната инстанция, на осн. чл.78, ал.6 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд в едномесечен срок от получаване на съобщението от страните, при наличие на предпоставките по чл.280, ал.1 и ал.2 от ГПК.

Да се изплати на особения представител на ответника възнаграждение за представителството пред ВОС от Бюджета на съдебната власт за сумата, за която ответникът е осъден за пред ВОС на осн. чл.78, ал.6 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____